

Prædiken holdt d. 4.11 2018 til Alle Helgens søndag.

evangelium: Mattæus 5, 1-16 (saligprisninger og om at være jordens salt og verdens lys).

Alle Helgen er en af de ældste helligdage, vi har.

En dag, hvor vi husker på det fællesskab, der er mellem dem, der var her før, og os der er her nu.

Det er en særlig tid, hvor vi mindes alle døde og husker vore egne døde.

En højtid midt i tiden, hvor hver bærer på sin egen sorg og samtidig er vi samlet om det, fordi det er noget fælles. Det er et fælles vilkår, at vi mister dem, vi elsker.

Sorg kan gøre os så alene i verden, - men så måske alligevel ikke. For vi ved, vi deler sorgens vilkår med hinanden. Og derfor samles vi, - som i dag.

Det var tidligt, allerede i det 4.århundrede, at man i kirken begyndte at fejre Alle Helgen. Dengang lagde man dagen i ugen efter pinse. Pinse, denne forsommerfest, hvor vi fejrer, at det er mennesker, der skal fortsætte, det som Jesus kom med. Når man fejrede Alle Helgen i ugen efter pinsedag, så var det for at huske det fællesskab, kirken, vi har med dem, der var her før os.

Et fællesskab, der handler om håb, om ikke at være bange, og om at leve i kærlighed med andre.

Senere, i 700-tallet, flyttede man så Alle Helgens dag til november.

Så det er en gammel helligdag, der har været fejret på lidt forskellige måder, fordi man lagde vægt på forskellige ting. En gang var det de døde, der især var i

fokus, nu er det mere de efterlevende. Og vi husker dagen med lystænding eller blomster. Før i tiden var der noget sort over dagen, for de sørgende var i sørgedragt. Men de sidste mange år er det stille blevet forandret. Vi har fået lys og farver fra andre landes skikke med ind i vores kultur, - med orange græskar fra USA's Alle Helgens fest/Halloween, med lys på gravene, som i Tyskland, - og måske med de store farvede krysantemums-planter, ligesom i Frankrig, hvor alle kirkegårde lige nu er et stort blomsterhav af krysantemum.

Men uanset hvordan vi fejrer Alle Helgen, så er det altid kærlighed, som det handler om. For vi kan ikke glemme vore døde. Og vi vil ikke glemme dem. Vi er bundet til dem; og det er vi af den kærlighed, der var imellem os. Vi ved jo godt, at de ikke er her mere, - men det er de jo så alligevel, på en måde, for de lever i vores sind. Derfor kan vi ikke lade være med at tage de døde med i vores tro og i vores liv; i vores bøn; i vores tanker om mening; i vores trang til at sige tak; i vores længsel efter godhed; i vores angst for ikke at slå til. Ja, i alt det, hvor vi ser vores liv under guds varetægt, der tager vi vores døde med. For vi håber, at i gud er der fred, der er godhed, der er kærlighed og hvile. Der er livets fylde.

I dag vil jeg tage fat i det sidste af evangeliet, dér hvor der bliver sagt: ”I er jordens salt. I er verdens lys.” Det er ord, vi kender, og man tænker måske: ”sikken en tillid! - men hvordan skal vi leve op til det?”

Der er jo mennesker, der gør -eller har gjort- store og gode ting, og som har hjulpet rigtig mange; - mennesker som har vist os håb og muligheder. Så tit tænker vi nok på evner og kvaliteter, altså noget, som nogen kan og er, når der bliver talt om jordens salt og verdens lys. Og derfor tænker vi måske: ”hvordan kan vi være lys i verden? Hvordan kan vi være til gavn som jordens salt? Altså hvad skal vi gøre for at leve op til det?”

Men vi ku’ vove at bore os lidt ned i den tanke, at det er de sørgende, der er jordens salt og verdens lys. Som vi hørte: ”velsignede og salige er de, der sørger, for de skal trøstes.” At de er jordens salt og verdens lys. Uden at yde noget som helst. At alle dem, der sørger, er jordens salt og verdens lys. Vi kunne give den tanke opmærksomhed, at velsignede og salige er de, der sørger – for Gud er med dem; de er jordens salt og verdens lys.

Hvordan det? -Måske fordi de husker os på, hvor stort det er at elske. Og at mennesker kan betyde så meget for hinanden. Sørgende viser os jo, at kærlighed kan gøre os så forbundne til hinanden, så det bliver en kamp at leve videre uden.

Når vi er i sorg, er vi ikke, som vi plejer at være. Vi er blevet forandret, - og det for altid. Så stor betydning havde den afdøde for os.

Og det vil jeg vove at kalde jordens salt, altså til gavn for alle. For sørgende husker os på, - uden at gøre noget aktivt- at intet menneske lever forgæves. Sørgende viser os kærlighedens bånd. At intet menneske har været her

uden at blive husket. Selv om vi andre ikke lige kendte dem eller husker dem.

Sørgende står også og lyser for os. Som et fyrtårn, selv om de måske mere ser sig selv som nedbøjede. Jeg tænker ikke som de fyrtårn, vi plejer at fremhæve for tiden, altså de mennesker, vi hæver op, som en slags leder eller et idol og kalder dem fyrtårne, fordi vi skal efterligne dem.

Men sørgende er en *anden* slags fyrtårn, som giver os en *anden* slags retning. For sørgende viser os, at kærlighed er det vigtigste. Og at kærlighed ikke kan erstattes af noget andet; at tomheden efter en elsket ikke bare kan fyldes op. For den afdøde er uerstattelig. Man fik og man gav, - og det forhold er der ikke andet, der kan gå i stedet for.

At være et fyrtårn, når man er i sorg... ja, sådan tror jeg ikke, at sørgende måske selv tænker. For man har rigeligt at gøre med at holde sammen på sig selv og sine nære. Få en hverdag til at hænge sammen.

Tit er det nemlig dét, at man ikke synes, man kan yde som man plejer, der er det svære ved sorg. For man kender ikke sig selv og man har måske færre kræfter, end før. Eller man bruger dem, man har, anderledes end før.

Men for os andre, for verden, er det et lys: at kærlighed er så stærke bånd, så døden ikke kan kappe dem over. Som det siges for tiden, og som I har læst mange steder, så er sorg den pris, vi betaler, når et menneske dør fra os. Kærlighedens pris. Man vælger det ikke. Man valgte

kærligheden, da man fik den. Man delte den med en anden, - og den, der bliver tilbage kommer til at bære savnet.

Så ligesom den engelske digter Alfred Tennyson, prøver vi at trøste hinanden og os selv. Vi græder måske med hans ord : ”Det er bedre at have elsket og mistet end slet ikke at have elsket.”

I et samfund, hvor vi lever af at yde, at forbruge, at handle, at gøre, at være i gang, der er sorg en forstyrrelse. For sorg er nærmest det modsatte af alt det, der bare skal fungere.

Og derfor kan vi have svært ved - som det effektive samfund vi er – da kan vi have svært ved at forholde os til, at de, der sørger, ikke er med i fælleslivet på fuldt blus og for fuld skrue.

Vi vil gerne hjælpe. Ja, hvis vi kunne, ville vi gerne fikse det. Altså få de sørgende lidt lettere igennem, lidt hurtigere måske? Ja, måske få dem til at blive sig selv igen? Og uden at der skal for lang tid?

Det er jo ikke nogen ond tanke. Men det er tankeløst! Og har man ikke fundet ud af det før, så opdager man det, når man selv sidder ved et dødsfald.

Sorg har sin egen tid. Sit eget forløb. Den tager den tid, den tager. Og vi er forskellige. Men den gør altid ondt.

Og den rammer os på steder i vores sind og i vores adfærd, som vi måske ikke havde forventet. Og som endda kan gøre os bange, - fordi det gør os bange for os selv.

Derfor skal vi andre være ekstra kærlige. Ekstra omsorgsfulde. Vise ekstra hensyn.

Også på den måde er sørgende lys i verden. De står som stille fyrtårne i vores liv, og viser, at kærlighed er det vigtigste i vores liv.

De viser os også en retning: omsorgens og kærlighedens retning.

Vi kan ikke fjerne sorg, men vi kan prøve at mildne det for hinanden.

Vi tager sorgens vilkår med i vores bøn, - ind under guds varetægt. At gud må være hos alle levende, hos vore døde og hos vore sørgende. Amen.

Navne på døde. Derefter: ” Æret være deres minde”.
bøn

